

28 травня у Підволочиській ЦБ відбувся семінар-тренінг бібліотечних працівників “Проблеми комплектування фондів бібліотек-філіалів та шляхи їх вирішення”.

Управління культури Тернопільської
обласної державної адміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека

Науково-методичний відділ

Професійне досьє бібліотекаря

**Інформаційний бюлетень
№1-2**

Тернопіль – 2002

*Ніна Денисюк, директор
Тернопільської міської
централізованої бібліотечної
системи*

Упорядник	Польова Г.І., завідувач науково-методичного відділу
Редактор	Моліцька Г.С., заступник директора з наукової роботи
Комп'ютерний набір	Філюк С.Т., провідний методист
Комп'ютерна верстка	Слив'як О.О., головний методист
Відповідальний за випуск	Вітенко В., директор Тернопільської ОУНБ

Хроніка фактів

19 березня відповідно до плану роботи обласних бібліотек відбулося комплексне вивчення діяльності та надання методичної і практичної допомоги Лановецькій ЦБС.

23, 30 квітня в м. Збаражі та м. Борщіві відбулися виїзні колеції “Про роботу відділів культури Борщівської та Збараської райдержадміністрацій щодо збереження і зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, переорієнтації їх діяльності в сучасних умовах”.

спрямовуємо зусилля на залучення позабюджетних коштів, спонсорської допомоги. Ця робота принесла перші обнадійливі результати: за останні два роки спонсорські внески в сумі більше 30 тисяч гривень дозволили значно поповнити наш книжковий фонд, зміцнити матеріально-технічну базу, провести ремонт приміщень, допомогли зберегти кадровий потенціал.

Серед наших благодійників – Тернопільська митниця в особі начальника З.О. Буричко, ВАТ “Тернопільгаз” – голова правління О.І. Караванський, ТОВ “Натурпродукт-Вега” - директор Сокольников О.В., ВАТ “Тернопільвтормет” – директор Коваль Р.М., ТОВ “Сахара” – директор Поворозник І.О., “Міськтеплокомуненерго” –начальник дільниці № 1 Кюос С.С., СМП “Тайп” – директор Ковальчук І.Я., видавництво “Джура” – директор Ванчура В.Л., “Навчальна книга “Богдан” – директор Будний Б.Є., ВАТ “Ватра” – президент Яремчук Р.Ю., “Приватбанк” – директор Лісняк А.Є. і багато інших.

Ім подяка за небайдужість до нашої долі, усвідомлення життєвої необхідності бібліотек, які нині особливо потребують підтримки і допомоги.

Безумовно, проблем і невирішених завдань у нас, як і в усій Україні багато. Важко відроджується і утверджується українська мова і українське книгодрукування, українська масова культура...

Відчуваючи свою причетність до загальнонародної справи відродження нашої духовності, ми готові своєю працею сприяти розв'язанню нагальних проблем соціально-культурної сфери.

До свого ювілею йдемо з твердою вірою в те, що збудуться наші задуми і мрії. Адже з нами читачі, їх довіра і вдячність – запорука успіху нашої справи і найвища для нас нагорода.

Шановні колеги!

Потреба вирішення практичних проблем організаційно-методичного забезпечення бібліотечної галузі Тернопілля спонукала нас до видання серії “Професійне досьє бібліотекаря”, кожен випуск якої буде виходити щоквартально.

Ця творча ідея не виникла спонтанно, обговорювалась не один раз, оскільки великий пласт бібліотечної науки, різноманітність і різноплановість бібліотечної роботи і практики залишаються поза обігом, є недоступними і, що не менш важливо, самі бібліотекарі горять великим бажанням пізнати більше і працювати краще.

Дозволю собі зауважити, що це один із засобів частково розв'язати цю проблему.

Тут Ви зможете, використовуючи теоретичні, практичні надбання, рекомендації, досвід зорієнтуватись у нових досягненнях, тенденціях, що намітились у бібліотекознавстві, перспективах розвитку бібліотечної справи в Україні та регіоні, пріоритетних напрямках діяльності, змінах, що відбуваються в організаційно-функціональних структурах бібліотек і бібліотечних системах.

У запропонованих випусках також будуть ретельно відслідковуватись трансформаційні процеси з впровадження сучасних комп'ютерних інформаційних технологій, виконання завдань обласної Програми інформатизації бібліотечної галузі Тернопілля на 2002-2003 роки та проблеми бібліотечно-інформаційного

обслуговування користувачів в сучасних умовах.

Розглядатимуться питання маркетингу, менеджменту та платних послуг як засобів додаткового фінансування бібліотек.

Ви станете також учасниками обговорення законодавчих, нормативних та програмних документів з питань бібліотечного будівництва в Україні, досвіду впровадження роботи в організації діалогу і взаємодії між бібліотекою, владою і територіальними громадами.

До випусків будуть включатись статті українських і зарубіжних фахівців – науковців і практиків, що розкриватимуть різні аспекти бібліотечної діяльності та різні погляди щодо вирішення проблем відповідно до особливостей розвитку нашої держави.

З практичного погляду і з урахуванням побажань працівників ЦБС будуть представлені кращі сценарії проведених масових заходів, засідань любительських об'єднань та клубів за інтересами, хроніка подій та фактів бібліотечного життя.

Будуть розглянуті сучасні проблеми, пов'язані з формуванням, зберіганням і використанням бібліотечних фондів та шляхи вирішення цих проблем в масштабах області, району, міста і села, удосконалення ведення довідково-пошукового апарату.

Обговорюватимуться питання участі і ролі бібліотек в обласних експериментах по створенню освітньо-культурних комплексів та нових типів бібліотек.

У нагоді бібліотекарям стануть й аналітично-статистичні огляди діяльності, схеми планів роботи, звітної документації, поради для молодих фахівців, які дозволять вирішити ряд складних проблем сьогодення.

Сподіваємось, що випуски серії “Професійне досє бібліотекаря” підвищать Вашу професійну

“Берегиня”, при ЦМБ – “Червона калина”. В центрі уваги бібліотек №2 і №7 для дорослих – робота з молоддю, формування її світоглядних позицій, національно-патріотичне виховання. Для юнацтва тут проводять диспути, брейн-ринги, зустрічі з цікавими людьми, години пам'яті, спрямовані на вивчення історії рідного краю, допомагають вивчати проблеми сьогодення. Бібліотека № 4 для дорослих займається вивченням краєзнавства та народознавства, залучаючи до цієї справи читачів – учасників і гостей літературно-мистецької вітальні “Джерело”. Юних природознавців об'єднує і гурток “Друзі природи” при бібліотеці № 3.

Готуючись до ювілею, наші заклади провели дні відкритих дверей – своєрідні творчі звіти перед громадськістю Тернополя.

Форми роботи у нас різні, але мета єдина: протиставити хибним цінностям справжні зразки духовної культури, допомогти людині, особливо молодій, зробити правильний моральний вибір у житті.

Виконуючи головне завдання – задоволення інформаційних потреб читачів, – передбачаємо модернізацію і комп'ютеризацію бібліотечної справи, забезпечення її сучасними засобами інформації та розмножувальної техніки.

В даний час вже маємо певні здобутки. На базі центральної міської бібліотеки діє комп'ютерний зал, до послуг користувачів широкий вибір компакт-дисків з освітніми та навчальними програмами. Плануємо підключення до світової мережі Інтернет. Ведеться активна робота з налагодження плідних зв'язків з громадськими організаціями міста.

Звичайно, це складний і довготривалий процес, який вимагає додаткових джерел фінансування. Тому

завідувач відділу Анастасія Олександрівна Ленчишин, бібліотекарі Тамара Анатоліївна Берестецька, Тамара Миколаївна Качалуба, Катерина Митрофанівна Кенс, Лариса Іванівна Цуренко – ось далеко не повний перелік імен, гідних похвали напередодні ювілею. Завдяки їх щоденній творчій праці публічні бібліотеки ЦБС стали справжніми соціально-культурними осередками міста. Нині, в час відродження нашої державності, молоде покоління бібліотек продовжує добрі традиції своїх наставників, допомагає широкому читацькому загалові прилучатися до кращих надбань людського генія в царині красного письменства.

Для задоволення постійно зростаючих потреб читачів, зумовлених вимогами часу, наші заклади спрямовують зусилля на підвищення професійного рівня та позитивного іміджу бібліотек, розширення їх функцій, впровадження нових форм і методів роботи з користувачами. Кожна бібліотека обрала свій профільний напрям діяльності. Так, Центральна міська бібліотека – головна в ЦБС – діє як довідково-методичний центр з питань культури, освіти, науки. За її активним сприянням при бібліотеках організовано літературно-мистецькі вітальні, діють клуби та гуртки за інтересами, проводяться вечори-зустрічі, вечори-презентації, прем'єри книги, уроки державності тощо.

Бібліотека №8 для дорослих діє як центр культури, дозвілля та спілкування і об'єднує любителів поетичного слова. Не один рік працюють літературно-мистецькі гуртки “Первоцвіт” і “Рідне слово” при бібліотеках №2 і №3 для дітей. Центральна дитяча бібліотека та бібліотека № 5 для дорослих надають перевагу роботі з сім'ями, родинами – при ЦДБ діє театральний гурток “Паросток”, при бібліотеці №5 – літературно-мистецька вітальня

поінформованість, компетентність, набуватимуть дедалі більшої популярності серед бібліотечної громадськості.

Не обмежуючись викладеним, хочу впевнено наголосити, що видання має право на існування і довге життя.

Отже, в добру путь!

Моліцька Г.С., заст. директора з наукової роботи ОУНБ, голова об'єднаної науково-методичної ради обласних бібліотек

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
27.05.2002 042-301/13-3380

Щодо фінансування
централізованих
бібліотечних систем

Міністерство культури
мистецтв України

Міністерство фінансів розглянуло листа Міністерства культури і мистецтв України щодо фінансування централізованих бібліотечних систем і повідомляє.

Функціонування районних централізованих бібліотечних систем передбачено статтями 6 та 10 Закону України “Про бібліотеки та бібліотечну справу”. Відповідно до Положення про централізовану бібліотечну систему, затвердженого наказом Міністерства культури і мистецтв від 20.11.01 №709, централізована бібліотечна система об’єднує бібліотеки за адміністративно-територіальним принципом у єдине структурно-цілісне утворення для найбільш ефективного використання бібліотечних ресурсів району. До її складу входять центральна районна бібліотека, районна бібліотека для дітей та бібліотеки, що розташовані в межах адміністративного району **на правах філій**.

Централізована бібліотечна система є єдиною юридичною особою, має єдиний штат працівників та єдиний бібліотечний фонд з централізованим комплектуванням, обробкою документів і центральним документосховищем, єдиний довідково-пошуковий апарат тощо.

Відповідно до статті 89 Бюджетного кодексу України видатки на утримання централізованої районної

бібліотекарів області з набутками тернопільських публічних бібліотек.

***Книга об’єднує покоління:
Бібліотека і читач: 25 років разом****

Бібліотеки міста Тернополя готуються до відзначення 25-річчя міської централізованої бібліотечної системи, створеної в липні 1977 року. Тернопільська ЦБС нараховує 12 бібліотек, які обслуговують понад 30 тисяч читачів. Кожен десятий тернополянин – користувач наших книгозбірень.

Колектив бібліотечних працівників міста – це понад 50 висококваліфікованих фахівців, відданих своїй справі.

Для них бібліотекар не професія, а стан душі. З висоти минулої чверті віку стає очевидним: таке ставлення до професії вважають своїм життєвим кредо і ветерани, і ті, хто робить перші кроки на бібліотечній ниві.

Слова подяки і шани адресую сьогодні своїм старшим і молодшим колегам, які допомагають кожному читачеві задовольняти його запити й уподобання, навчають любові до книги і спілкуванню з нею.

*Денисюк Н. Книга об’єднує покоління: Бібліотека і читач: 25 років разом //Тернопіль вечірній. – 2002. – з: 13берез. – С. 4.

Олександрівна Новицька, Ніна Семенівна Степанчук,

річник. – Тернопіль, 1997. – С.389.

Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі 1898-1998: До сторіччя заснування/ За ред. С.Яреми. – Тернопіль; Львів НТШ; Львівське крайове т-во “Рідна школа”, 1998. – 736с.

Тимочко Петро (І.VIII/1925) – укр. поет, перекладач, громадський діяч// Ткачов С., Ханас В. 250 імен на карті Тернопілля: польсько-укр. культ. взаємини. – Тернопіль, 1996. – С.43.

Тимочко Петро: Біогр. довідка// Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі 1898-1998: До сторіччя заснування/ За ред. С.Яреми. – Тернопіль: Львів, 1998. – С.681-682. – Фото. Біографія.

75 років від дня народження Тимочка Петра Семеновича (1.08.1925) – українського поета, перекладача// Література до знаменних і пам’ятних дат Тернопільщини на 2000 рік: Бібліогр. список. – Тернопіль, 1999. – С.52-54.

Слив'як О.О., гол. методист НМВ

Регіональний ракурс

Ювілей

Важлива дата в житті бібліотечної громади, читацької публіки, працівників культури і просвітництва в липні ц.р. – 25 років централізованої бібліотечної системи м. Тернополя.

З глибокою повагою ми, працівники Тернопільської ОУНБ, ставимося до звитяжної праці міських колег. Шануємо ентузіазм, професіоналізм, відданість новаторським ідеям, з якими вони роблять свою благородну справу в ім’я високої культури і майбутнього нашого міста.

З нагоди ювілею вміщуємо статтю директора ЦБС м. Тернополя Денисюк Н.А., яка познайомить

бібліотечної системи (центральна районна бібліотека та її філії) мають здійснюватися з районного бюджету.

Що стосується сільських і селищних бібліотек, які є **юридичними особами**, то згідно зі статтею 88 Бюджетного кодексу України видатки на їх утримання здійснюються з сільських та селищних бюджетів.

Відповідно до частини третьої та четвертої статті 92 Бюджетного кодексу України, в разі необхідності, сільські, селищні ради за спільним рішенням на договірних засадах можуть передавати видатки на виконання всіх або частини власних повноважень районній раді з передачею коштів до районного бюджету у вигляді міжбюджетного трансферту.

Заступник Державного секретаря О.С.Яременко

Інформаційне меню

Законодавство – бібліотекам України: Довід. вид. Вип.1.
Ч.2 Загальні засади діяльності бібліотек /Нац. парламент.
б-ка України. – К., 2001. – 230с.



У серії збірок “Законодавство – бібліотекам України” вийшла друга частина першого випуску “Загальні засади діяльності бібліотек”.

Матеріал розміщений у двох розділах:

Розділ І. Законодавчо-нормативні документи України.

Розділ ІІ. Міжнародні документи.

У першому розділі довідника вміщено основний документ галузі “Про внесення змін до Закону України “Про бібліотеки і бібліотечну справу” (2000р.), Закони України “Про охорону культурної спадщини” (2000 р.), “Про позашкільну освіту” (2000р.), “Про Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва” (2000 р.), Укази Президента України щодо розвитку бібліотек України і розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет.

Керівникам бюджетних установ у фінансово-господарській діяльності згодяться інструкції з інвентаризації та обліку основних засобів та інших необоротних активів.

Другий розділ повністю присвячений міжнародним угодам.

Довідник – важливе джерело законодавчої

участі в конкурсі на здобуття премії 1997р. висунуто П.Тимочка з ініціативи ДОУНБ]// Літературна Україна. – 1997. – 13 лют.

Тимочко П. В стрімкім потоці часу та подій: Поезії. – Тернопіль, 1995. – 156с.

Тимочко П. Із болем у душі: Поезії. – Львів: Каменяр, 1995. – 196с.

Тимочко П. На канадській землі: Поезії. – Тернопіль: Ред.-видав. відділ упр. по пресі, 1991. – 44с.

Тимочко П. Рідний клин: Поезії. – К.: Український письменник, 1994. – 110с.

Тимочко П. Пекельний суд: Політично-драматична поема-містерія; День Перемоги: Драматична бувальщина. – Тернопіль: Збруч, 1994. – 96с.

Тимочко П. Трагедія зради або Українська трагедія. – Тернопіль, 1993. – 45с.

Гете Й-В. Невгасима любов: Вибрані поезії/ Пер. з нім. П.Тимочка. - К.: Академія, 1997. – 480с.

Кохановський Ян: Поезії/ Пер. з польськ., передм. та приміт. П.Тимочка. – К.: Дніпро, 1980. – 143с.

Сакс Г. Вибрані твори/ Пер. з нім. та приміт. П.Тимочка. – Тернопіль; К., 1997. – 128с.

Фогельвайд В. Поезії/ З давньонім. пер. П.Тимочко// Всесвіт. – 1999. – №7. – С.80-89. – Від перекладача – С.89.

Сорока П. Два життя Петра Тимочка. – Тернопіль: Тайп, 1999. – 81с.

Ониськів М. Перекладацький ужинок Петра Тимочка – окраса поетичного року// Тернопілля 97: Регіон.

– “На службі Правди і Справедливості”

(Публіцистика П.Тимочка).

Прем'єра книги допоможе читачам якнайширше ознайомитися з мемуарним виданням, з автором – П.Тимочком та його творчістю. Про прочитану книгу читачі можуть обмінятися думками з таких питань:

– Чим цікава книга “Роздуми над пережитим” для сучасного читача?

– Учасником яких подій нашої історії довелося бути П.Тимочку?

– Які нариси книги викликали найбільший інтерес?

– “О, скільки тих вітрів студених дуло
і не давали жити холоди!

Та серце билось, в стужу не заснуло,
чекало, що розтопляться льоди”.

– Як можна прокоментувати поетичні рядки П.Тимочка після прочитання книги?

– Що, власне, для себе ви взяли з книги “Роздуми над пережитим”?

– Чи згодні ви з думкою, що П.Тимочку вдалося: “Труд за двох лишити – ось моя заповідь трудящій людини”.

Для проведення прем'єри бажано запросити літературознавців, рецензентів, членів літературних об'єднань, представників обласних організацій Національних спілок письменників, журналістів та громадських організацій”.

Література

Лауреати премії ім. М.Рильського: [П.Тимочку за переклад книг з нім. та польськ. мов] //Літературна Україна. – 1998. – 2 квіт.

Від жюрі літературної премії ім. М.Рильського: [Для

інформації в галузі бібліотечної справи.

Влада. Бібліотека. Миська громада: Тези наук. практ. -конф. /Миколаїв. міськ. виконком, Центр. б-ка ім. М.Л.Кропивницького; Уклад.: Тверда Т.В., Хорунжий А.Ф. – Миколаїв, 2001. – 80 с.

У запропонованому збірнику розглядається тема науково-практичної конференції, проведеної Миколаївською міською бібліотекою ім. М.Кропивницького про взаємодію бібліотек і органів місцевого самоврядування. Свої погляди та досвід із зазначеного питання висловили керівники міста, бібліотечна громада, представники центрів соціологічних і економічних досліджень, громадських організацій, лікувальних, екологічних установ.

Довідково-інформаційний фонд відділу комплектування Тернопільської ОУНБ поповнився цінним виданням, – каталогом “Книги України”, який зорієнтує фахівців у морі книговидавничої продукції та допоможе при комплектуванні бібліотечних фондів.

Де придбати потрібну книгу чи видання певної тематики, – відповіді на ці запитання можна знайти в новому випуску інформаційно-довідкового каталогу “Книги України”¹⁽²⁾.

Каталог створено на основі електронної бази даних, яка постійно оновлюється та доповнюється. Видання включає 5580 назв офіційних, наукових, навчальних видань українських видавництв, які зараз присутні на книжковому ринку України.

Каталог вміщує бібліографічні описи книг, розташовані за системою Універсальної десятикової класифікації (всередині тематичних розділів – за

алфавітом авторів та назв).

Укладачі каталогу “Книги України” намагалися зробити його зручним у користуванні, – видання вміщує допоміжні покажчики: іменний, назв, серій, видавництв. З метою встановлення прямих контактів з видавництвами подаються адреси (в т.ч. електронні), телефони.

Паралельно з каталогом створено WWW-сайт, на якому представлено інформацію про книжковий ринок України, дані про видавництва, книготорговельні фірми, магазини, бібліотеки. Основу WWW-сайту становлять каталог “Книги України” та тематичні добірки. База даних на сайті оновлюється щотижня (адреса сайту – www.ukrainebooks.org).

Каталог “Книги України” подає досить повну інформацію про видання з різних галузей знань, що виходять друком та були видані раніше видавництвами України, яка буде дуже корисна та необхідна працівникам бібліотек, а також науковцям, студентам, всім, хто має бажання знайти та придбати необхідну книгу.

Нововведення, продиктовані життям: З досвіду роботи централізованої бібліотечної системи м. Суми / Харківська держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: К.О. Ткач, Л.М. Стадніченко, Г.Д. Ковальчук. – Х., 2001. – 16 с. – (У б-ках Східної України).

Цим виданням ХДНБ ім. В.Г. Короленка запровадила серію методичних матеріалів “У бібліотеках Східної України”, яка має на меті оперативне висвітлення бібліотечних інновацій з різних напрямків діяльності бібліотек.

Це перший випуск вказаної вище серії. В ньому узагальнено досвід роботи міської ЦБС м. Суми.

вміщує спогади та роздуми про події, свідком яких був або безпосередньо брав участь Петро Тимочко.

Книга “Роздуми над пережитим” - про складну життєву дорогу, сповнену злигоднів і випробувань. Його доля – частина долі українського народу, нівеченого, принижованого, гнаного і переслідуваного жорстокими займанцями. Минуле письменник бачить здебільшого як джерело суворих і повчальних уроків.

Популяризації книги сприятимуть заходи, спрямовані на підвищення читацького інтересу до творчості П.Тимочка: вечір книги, читацька конференція, прем’єра книги, вечір-портрет, засідання літературного клубу, вечір-зустріч, огляд видань П.Тимочка.

Проведення прем’єри книги “Роздуми над пережитим” надасть можливість читачам ширше ознайомитися з життєписом нашого земляка.

Попередня підготовка проведення прем’єри книги включатиме: виготовлення запрошення; рекламу про проведення заходу на сторінках районної газети та радіо, що дозволить сформувати зацікавлену аудиторію; організацію книжкової виставки “Із вічності у вічність”.

Епіграф виставки:

“Труд за двох лишити – ось моя заповідь трудящої людини”.

Розділи виставки:

- “Моє життя – свідомості горіння”
(Про життєвий шлях П.Тимочка);
- “Незгасний світоч віри і любові”
(Представити поетичні збірки);
- “У світі правдивого слова”
(П.Тимочко як драматург);
- “В робітні поетичного перекладу”
(Перекладацька діяльність П.Тимочка);

“Рідний клин” (1994р.), “В стрімкім потоці часу та подій” (1995р.), “Премудрість Божу в собі шукаю” (1996р.), “Трагедія зради або Українська трагедія” (1993р.), “Пекельний суд. День Перемоги” (1994р.). Поетові притаманні чіткість вислову, прозорість думки, афористичність, образність – усе те, що робить віршовані рядки поезією.

Оцінюючи перекладну творчість Петра Семеновича, академік Роман Гром’як відзначає: “Хоч поет учився по-російськи, проте зберіг добірну рідну мову, вдосконалив знання польської і німецької від співтаборників – носіїв цих мов. Не втратив потягу до карбованого слова - постійно перекладав речі поважні і не прості для поетичної інтерпретації: твори класиків польської і німецької літератур... Наперекір усьому, за покликом душі поет-перекладач невтомно працював і на сьогодні має найповажніший в українській мові солідний том творів Й.В.Гете”.

Публіцистика Петра Тимочка – актуальна, відверта, безкомпромісна, а головне – прицільна, вона чатує українську справу, за яку боровся, мучився і карався він.

Прагнення Правди і Справедливості склало сенс його життя. На службі цій меті він поставив усі грані свого таланту, їй присвятив свою творчість.

Потужний доробок Петра Тимочка вшанований літературними преміями ім. братів Богдана і Левка Лепких, Максима Рильського та У.Самчука.

В цьому році Петро Семенович удостоєний ордена “За заслуги” III ступеня.

Сьогодні бібліотекарі Тернопільщини мають нагоду ознайомити читачів з новою книгою Петра Тимочка “Роздуми над пережитим”.

Це мемуарно-публіцистична оповідь, яка охоплює період життя поета з дитинства по сьогоднішній час,

Бібліотекарям буде цікаво знати про виникнення різновидів публічних бібліотек, про формування свого іміджу шляхом профілювання ресурсів. Представлений матеріал узагальнює картину якісного розвитку міської ЦБС, охоплюючи різні напрямки бібліотечної практики від структурних реорганізацій до бібліотечно-бібліографічного обслуговування. Зокрема, ЦБ оприлюднює результати своєї фінансової діяльності: щорічно звітує перед читачами на зборах, через інформаційний стенд бібліотеки, радіо та телебачення. Серед нововведень – Дні якості обслуговування, благодійницькі акції, робота за цільовими програмами.

Фандрейзинг у бібліотеках Східної України: Огляд діяльності /Харківська держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка; Уклад.: Г.Д. Ковальчук, О.Б.Стогній.– Х., 2001. – 24 с. – (У б-ках Східної України).

Даний випуск серії “У бібліотеках Східної України” вміщує результати вивчення роботи бібліотек Луганської, Дніпропетровської, Харківської областей щодо залучення додаткових джерел фінансування (фандрейзингу).

Всі потенційні джерела позабюджетного фінансування фахівцями умовно поділяються на дві групи: внутрішні (використання власних можливостей) та зовнішні (залучення сторонніх коштів). Досвід бібліотек Східної України показує, що вони опанували технологією фандрейзингу. Так, Донецька ОУНБ залучила у власний бюджет 162 тис. грн., Дніпропетровська ЦМБ (тільки за рахунок платних послуг) – 108.5 тис. грн., ХДНБ ім. В.Г. Короленка – 174.4 тис. грн. Бібліотеки великих міст пропонують від 20 до 50 видів послуг. Антрацитівська ЦБС Луганської області має 14 клубів “Аматорів супермодної книги”. Члени клубів передали за останні

роки понад 2 тис. книг нових суперсерій на суму біля 8 тис. грн. і понад 1 тис. грн. читацьких внесків.

В огляді подається аналіз використання бібліотеками Східної України зовнішніх джерел фінансування (грантів, дарунків, пожертвувань, публічних акцій залучення коштів, створення рад піклувальників).

Запропонований огляд діяльності орієнтує бібліотекарів на висновок – “потрібно вчитись піклуватись про себе самим...”

8. Борисова О.О. Рекламная компания библиотек // Библиография. – 2001. - № 6. – С. 56-64.
9. Воробьева Л.А. Формула успеха современной библиотеки// Мир библиотек сегодня: Науч. – информ. сб. – Вып. 2. – М.: изд. РГБ, 1997. – С. 31-38.
10. Осипова И.П. Научимся рекламировать библиотеку // Мир библиотек сегодня: Науч. – информ. сб. – Вып. 1.– М.: изд. РГБ, 1997. – С. 72-77.
11. Победаш Н. «Поставьте всех в известность о себе !»: [Реклама в библиотеке]// Библиотека. – 2000. - № 6. – С. 12-14.
12. Сахибова Л. Реклама без затрат // Библиотека. – 2000. - № 6. – С. 15-16.
13. Силеманова Е. Реклама не роскошь, а средство продвижения: Дизайн //Библиотека. – 2000. - № 4. – С. 14-16.

Слив'як О.О., головний методист НМВ ОУНБ.

За законами теорії

Бібліотечна реклама

(Стислий реферат за матеріалами фахових видань)

Реклама органічно увійшла в життя бібліотеки та її користувачів. Сьогодні вона грає роль інструмента, за допомогою якого читач знає все або майже все про бібліотеку. Вона відображає не тільки її інформаційні

Зверніть увагу на книгу!

Петро Тимочко відомий в Україні письменник, талановитий перекладач, оригінальний поет, драматург і публіцист. Почитальникам художнього слова ім'я нашого земляка знає завдяки поетичним збіркам “На канадській землі” (1991р.), “Із болем у душі” (1995р.),

Для організації і здійснення рекламної діяльності бібліотеки необхідне знання законодавства. Основні вимоги викладені в законі “Про рекламу” від 03.07.1996 р. № 270. Вони базуються на правових нормах, прийнятих у цивілізованих країнах.

Реклама повинна бути чесною, правдивою; не наносити шкоди людині, організаціям, оточуючому середовищу. Бібліотека, яка не дотримується юридичних та етичних вимог до реклами значно ризикує. Перш за все, авторитетом серед населення.

Література

1. Імідж сучасної бібліотеки: Зб. статей/ Нац. парламентська бібліотека. – К.: Б.В., 2001. – 192 с.
 2. Матлина С.Г. Привлекательная библиотека, или что может реклама: Практик. пособие. – М.: Либерей, 1997. – 96 с.
 3. Михнова И.Б., Цесарская Г.Л. Как сделать рекламу библиотеки: Теория, Методика, Практика. - М.: НВЦ «БиблиоМаркет», 1996. – 220 с.
 4. Чачко А.С., Кашкарьова О.В. Бібліотечна реклама і ментальність читацької аудиторії// Публічні бібліотеки: Сучасність і майбутнє: Зб. статей міжнар. науково-практичної конф. «Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє». – К., 1998. – С. 35-42.
 5. Реклама і книги бібліотеки: За матеріалами зарубіжних публікацій/ Держ. б-ка України. – К.: Б.В., 1993.– 24 с.
 6. Реклама та імідж сучасної бібліотеки/ НПБУ. -К.,1997. – 28 с.
- ***
7. Авраева Ю., Шишмарева Е. Как создать новый имидж: [Реклама] // Библиотека. – 1999. - № 11. – С. 21-23.

ресурси, але й можливості, технології, створює більш привабливий образ бібліотеки та її працівників. Бібліотечна реклама одночасно має такі ж властивості, як і реклама в цілому, та реалізує специфічні завдання бібліотечної політики [2;С. 14]. Завдяки рекламі бібліотека представляє свої можливості перед широкою аудиторією і не тільки у себе, але й за межами – через систему Інтернет.

Бібліотечна реклама – це інформація про бібліотеку, її послуги і продукцію з метою повідомлення про неї реальних користувачів та стимулювання запиту на ці послуги та продукти. Без реклами немає стратегії маркетингу, який передбачає і задоволення попиту на послуги, і розвиток потреб на неї.

Бібліотечна реклама, одночасно повідомляє додаткові відомості про те, де, коли і як можна знайти, отримати потрібний документ, послугу. Для цього використовуються різноманітні засоби та канали розповсюдження реклами [8;С. 61].

Канали розповсюдження реклами: газети, журнали, радіо, телебачення (місцеві програми), комп’ютери, читацький квиток і т.д.

Засоби бібліотечної реклами: об’ява, афіша, папки з розкладом роботи бібліотеки, фотографії, плани масових заходів, правила користування бібліотекою, книжкові виставки у самій бібліотеці і поза нею, перегляди літератури, екскурсії по бібліотеці, масові заходи (Дні, Тижні бібліотеки, конкурси, презентації, свята).

Як зазначають автори-бібліотекознавці Чачко А.С. і Кашкарьова О.В. [4;С.36] бібліотека в першу чергу рекламується як джерело послуг. Конкретні факти, події, дати, прізвища, концепції, малюнки, ноти, правила дорожнього руху і навіть нові розклади руху транспорту; алфавітизовані, систематизовані, предметні списки в

традиційному чи комп'ютерному варіанті, а також фундаментальні з глибокою ретроспекцією показки джерел по темі, проблемі; конкретна книга (журнал, газета, патент тощо); читацька конференція, літературний вечір (або ранок – для дітей); огляд літератури або робоче місце користувача з гарантованим доступом до Інтернету – цей перелік є лише натяком на те, що складає розповсюджені нині види послуг. У такому синтезі культурно-інформаційні послуги надаються лише бібліотекою.

Через рекламу бібліотека пропонує (це вже паблісіті) й інші, менш відомі населенню, не завжди усвідомлювані навіть бібліотекарями можливості: комфортні умови читання, затишок, висококваліфікований і доброзичливий персонал; інтелігентність спілкування (особливо корисне для молодих відвідувачів); чіткість і сучасний темп безпомилкового виконання замовлень; сучасні технології.

Розвинена реклама пояснює потенційній читацькій аудиторії, чому саме ця бібліотека спроможна глибше, краще, ніж інші, відповісти на їх запити, - тобто реклама впливає на вибір бібліотеки. На сьогодні впровадження науково обґрунтованої реклами не є лише даниною моді, хоч і мода має враховуватися у складній системі задоволення різноманітних послуг. Подих конкуренції має дещо пожвавити інстинкт змагальності, змусити бібліотекарів самих подбати про свій престиж, схилити на свою сторону спонсорів.

Феномен бібліотечної реклами обумовлений економічною політикою і передбачає формування і розвиток різноманітних джерел фінансування, залучення інвестицій.

Чим конкретніше і різноманітніше налагоджена рекламна діяльність бібліотеки, тим більше сподівань у її співробітників одержати фінансову підтримку від органів

влади, населення, читачів бібліотеки, благодійних організацій та ін.

При проведенні рекламної діяльності потрібно дотримуватись правил, які дозволяють при мінімумі затрат добиватися максимального результату. Важливо сформувати позитивний імідж бібліотеки і постійно його підтримувати.

Основні характеристики іміджу [6; С. 3]:

- імідж існує як ефект масової свідомості;
- імідж має бути навантажений й чуттєвою інформацією;
- імідж існує незалежно від рекламного об'єкта.

Засобами бібліотечної реклами формується фірмовий стиль.

Фірмовий стиль починається не тільки з вивіски перед входом в бібліотеку, а з кабінету керівника, в першу чергу з пакету ділової документації, віддрукованої на фірмових бланках. Крім того, оформлення робочого місця керівника, його кабінету повинно бути підпорядковано меті – відповідати фірмовому стилю бібліотеки. Цій же меті повинні відповідати робочі місця інших керівників бібліотеки. Фірмовий стиль не порушується, а ще більше підкреслюється, якщо враховуються традиції, культура, історія конкретної місцевості, де знаходиться бібліотека [4; С. 21].

В процесі рекламної діяльності необхідно звернути увагу на залежність між тим, на кого розрахована реклама, якої мети потрібно досягнути та на художнє і технічне виконання реклами.

Відносну ефективність рекламних заходів можна визначити за фінансовим положенням бібліотеки до і після реклами, так і ростом інформованості населення про її послуги. Показником позитивної суспільної думки можуть бути публікації, які містять відгуки читачів.